

श्रुत्वा निनादं त्वथ कौरवाणां हर्षादिमुक्तं सह शङ्खशब्दैः । सेनापतिः पाण्डवसञ्जयानां पाञ्चालपुत्रो ममृषे न भाषितं ।
ततस्तु तं वै द्विरदं महात्मा प्रत्युद्ययौ त्वरमाणो जयाय । जम्भे यथा शक्रसमागमादौ नागेन्द्रमैरावणमिन्द्रवाह्यं ।
तमापतन्तं सहसा तु दृष्ट्वा पाञ्चालपुत्रं युधि राजसिंहः । तं वै द्विपं प्रेषयामास तूर्णं बधाय राजन् द्रुपदात्मजस्य ।
स तं द्विपेन्द्रं सहसापतन्तमविध्यदग्निप्रतिमैः पृषत्कैः । कर्मारधौतैर्निशितैर्ज्वलद्भिर्नाराचमुख्यैस्त्रिभिरुग्वेगैः ।
ततोऽपरान् पञ्च शितान्महात्मा नाराचमुख्यान् विससज्जं कुम्भे । स तैस्तु विद्वः परमद्विपो रणे तदा परावृत्त्य भृशं
प्रदुद्रुवे ।

तं नागराजं सहसा प्रणुनं विद्राव्यमाणं विनिवर्त्य शाल्वः । तोत्राङ्कुशैः प्रेषयामास तूर्णं पाञ्चालराजस्य सुतं प्रदिश्य ।
दृष्ट्वापतन्तं सहसा तु नागं धृष्टद्युम्नः स्वरथाच्छीघ्रमेव । गदां प्रगृह्योग्रजवेन वीरो भूमिं प्रपन्नो भयविकलाङ्गः ।
स तं रथं हेमविभूषिताङ्गं साश्वं समुत्तं सहसा विमृद्य । उत्क्षिप्य हस्तेन नदन्महाद्विपो विप्रेषयामास वसुन्धरातले ।
पाञ्चालराजस्य सुतञ्च दृष्ट्वा तदाऽर्दितं नागवरेण तेन । तमभ्यधावत्सहसा जवेन भीमः शिखण्डी च शिनेश्च नप्ता ।
शरैश्च वेगं सहसा निगृह्य तस्याभितो ह्यापततो गजस्य । स संगृहीतो रथिभिर्गजो वै चचाल तैर्व्यर्थाण्यमाणश्च संख्ये ।
ततः पृषत्कान् प्रववर्ष राजा सूर्यो यथा रश्मिजालान् समन्तात् । तैराशुगैर्व्यध्यमाना रथौघाः प्रदुद्रुवुः सहितास्तत्र तत्र ।
तत्कर्म्म शाल्वस्य समीक्ष्य सर्वे पाञ्चालमत्स्या नृप सञ्जयाश्च । हाहाकारैर्नादयन्तश्च सर्वे द्विपं समन्तात् रुरुधुर्नराग्र्याः ।
पाञ्चालपुत्रस्त्वरितश्च शूरो गदां प्रगृह्याचलशृङ्गकल्पां । समस्मिन् भारतशत्रुघातो जवेन वीरोऽनुससार नागं ।
ततस्तु नागं धरणीधराभं मदं स्रवन्तं जलदप्रकाशं । गदां समासाद्य भृशं जघान पाञ्चालराजस्य सुतस्तरस्वी ।
स भिन्नकुम्भः सहसा विनद्य मुखात्प्रभृतं चतजं विमुञ्चन् । पपात नागो धरणीधराभः क्षितिप्रकम्पाचलितो यथाऽद्रिः ।
निपात्यमाने तु तदा गजेन्द्रे हाहाकृते तव पुत्रस्य सैन्ये । स शाल्वराजस्य शिनिप्रवीरो जहार भस्मेन शिरः शितेन ।
कृत्वा तत्तमाङ्गो युधि सात्वतेन पतात भूमौ सह नागराज्ञा । यथाऽद्रिश्चङ्गं सुमहत् प्रणुनं वेज्ज्वा देवाधिपचोदितेन ।

इति श्रीमहाभारते शल्यपर्वणि शाल्वबधे विंशतितमोऽध्यायः ॥ २० ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ तस्मिंस्तु निहतं शूरे शाल्वे समितिशोभने । तवाभज्यद्वलं वेगादातेनैव महाद्रुमः ।

तत् प्रभग्नं बलं दृष्ट्वा कृतवर्मा महारथः । दधार समरे शूरोऽशुसैन्यं महाबलः ।

सन्निवृत्तास्तु ते शूरा दृष्ट्वा सात्वतमाहवे । शैलोपमं स्थितं राजन् कीर्यमाणं शरैर्युधि ।

ततः प्रवृत्ते युद्धं कुरूणां पाण्डवैः सह । निवृत्तानां महाराज मृत्युं कृत्वा निवर्त्तनं ।

तत्राश्वर्थमभ्युद्धं सात्वतस्य परैः सह । यदेको वारयामास पाण्डुमेनां दुरासदां ।

तेषामन्योन्यसुहृदां कृते कर्म्मणि दुष्करे । सिंहनादः प्रहृष्टानां दिवस्पृक् सुमहानभूत् ।

तेन शब्देन वित्रस्ताः पाञ्चाला भरतर्षभ । शिनेर्नप्ता महाबाहुरन्वपद्यत सात्यकिः ।

स समासाद्य राजानं क्षेमकीर्त्तिं महाबलं । सप्तभिर्निशितैर्व्याणैरनयद्यमसादनं ।

तमायान्तं महाबाहुं प्रक्षिपन्तं शितान् शरान् । जवेनाभ्यपतद्भीमान् हार्दिक्यः शिनिपुङ्गवः ।

सात्वतौ तौ महावीर्यौ धन्विनौ रथिनां वरौ । अन्योन्यमभिधावेतां शस्त्रप्रवरधारिणौ ।

पाण्डवाः सह पाञ्चालैर्योधाश्चान्ये नृपोत्तमाः । प्रेवृक्ताः समपद्यन्त तयोर्घोरं समागमे ।